

בעולם החמוש

לקראת טנק אירופי?

המגמה להאחדת כלי-הנשק בארצות מערב-אירופה המשתייכות ל"נאט"ו" החלה מ"קטנות" — קודם כל מ"תחמיש-נאט"ו" לכל כלי הנשק-הקל הדובאי. ה"תהליך נמשך — ומיניסטר-ההגנה של מערב גרמניה (פרנץ-יוזף שטראוס) הודיע עתה על פעולה-משותפת אנגלו-גרמנית לפיתוחו של "טנק משותף בשביל נאט"ו", אשר אם יתגלה כמוצלח — ניתן, לדבריו, לשער כי אף האמריקאים יקבלוהו. לפי הנחתו, ארה"ב — השקועות עד-צואר בעניני חקר החלל-החיצון, טילים בין-יבשתיים ונשק גרעיני — אינן פנויות דיה-צורך לפיתוחם של כלי-זין קרקעיים משוריינים — ואילו מדינות יבשת-אירופה, שאין בכוחן לתרום תרומות מכרעיות בתחומים הנ"ל, עשויות להגיע להישגים של ממש במשימות מצניעות-לכת יותר, כגון עיצוב טיפוס משובח של טנק שיהא הולם את תביעות זמננו. שטראוס נמנע מלהיכנס להערכת קיוו-האופייניים של הטנק אשר מתכננים אותו עתה, ואף ציין כי אין עדיין לדעת האם יהיה זה מן-התבונה ליצר את חלקיו העיקריים ביבשת אירופה — או, שמא, מעבר לים... ודי להכימא ב-רמיזא.

עם זאת, ניתן לציין מספר מצבים וקוים שיש בהם כדי לאלפנו. בשנים האחרונות בלטה הנטייה לשיתוף-פעולה בענינים צבאיים — וזאת גם בתחום הטכני — בין גרמניה לצרפת ואף בין מדינות-נאט"ו" היבשתיות בכלל (צרפת-גרמניה-איטליה ועוד). עתה (ודוקא בימי ניגודים מדיניים בולטים בין שתי הארצות) השיתוף שאנו מתבשרים עליו הוא אנגלו-גרמני. שטראוס אף ציין כי כל אותן המדינות (בריטניה, צרפת ומערב-גרמניה) מוסיפות עדיין להציג דרישות שונות בענין הטיפוס המדויק של רכב-קרב-משורין הנחוץ להן. לדבריו, "טרם נתאפשר הסכם בענין טנק משותף", אולם עתה התנהלו בירור-דים אינטנסיביים בין מומחים בריטיים וגרמניים וכל מדינה תערוך בחנים בכלי-רכב חדשים של זולתה, כשהמטרה היא לפתח טנק משותף אשר חלקים בשבילו ניתן יהיה ליצר בארצות שונות. שטראוס טען כי יתרונותיו הצבאיים של רכב כזה

על-פני "פרק הזמן של שש-שמונה או עשר השנים הבאות", הנם כה בולטים-לעין עד כי "יש לראותו כהכרח מוחלט", שכן לעת-עתה מבוזזים הכל את מאמציהם.

* * *

צד אחר של תמונה זו של גישושים "לא-מזאחדים" אחרי האחדת-נשק, המתנהלים בארצות "נאט"ו", אפשר לראות גם-כן באותה הודעה של פ.י. שטראוס. שנמסרה באמצע מאי: — מה יהיה נשק-המגן הרקטי בפני התקפות-מטוסים אשר יונהג במדינות "נאט"ו" השונות? לדברי המיניסטר הגרמני, חיוני שמערכת-ההגנה הנגדי-מטוסית של מערב-אירופה תהיה אחידה-ומשולבת לחלוטין. המומחים הגרמנים חקרו וקבעו כי "מצויות בקרב ארצות-נאט"ו" רק שתי מערכות-זין נגד-מטוסיות רקטיות שהנן טובות ועיי-לות מבחינה טכנית — ה"ניקא" האמריקאי וה"בלאד האונד" הבריטי — ולא היה ביכולת המומחים לפסוק איזה מהם הוא הטוב, אם כי סבורים הם כי ודאי יש לכל אחד משנים אלה יתרונות מסוימים על פני משנהו. והנה גמרה גרמניה אומר להשתמש ב"ניקא" ולא ב"בלאד-האונד" (כשם שבחרה קודם במטוס-קרב ומפציץ-קרב אמריקאי על פני בריטי) ולפי הנמקתם עשו זאת משום שהאמריקאים כבר הציבו ועודם מוסיפים-ומציבים, מספרים גדולים של טילי "ניקא" להבטחת בסיסה-הם שבמערב-גרמניה ובשאר ארצות היבשת. יתר-על-כן האמריקאים העניקו טילי "ניקא" למערכות-ההגנה של צרפת, הולנד ובלגיה — אם גם "טילי-מענק" אלה הם, כידוע, מן הטיפוס הישן יותר של ה"ניקא", טיפוס ה"איאכס" לעומת ה"הרקולס" החדש-ביותר, אשר ממנו נשלחו אל מעבר-לימים עד כה רק סוללות מעטות.

לעומת ההחלטה האמורה של גרמניה — יש לציין את רכישת רקטת "בלאד-האונד" ע"י מדינה צפון-מזרחית "לא-נאט"ואית", היא שבדניה.

הגנת-מולדת תכליתית - כיצד ?

הויכוח בדבר החימוש האטומי של צבאנו הולך ונרחב. בשבועות האחרונים עוסקים בבעית „נשק אטומי משלנו” גם מפלגות ועתונות מכל צבעי הקשת וגם ארגונים עד-מפלגתיים רבים. מוקדם כיום להסיק מסקנות סופיות בדבר יחסו של עמנו לבעיה כבדת-משקל זו, אם כי נראה ברורות שהמחייבים מהיום רוב. הויכוח יימשך, ללא ספק, ועדין חייבים גם אנו לתרום את חלקנו לבידור נוסף.

אחת העובדות היא בכך, שבמלחמה באירופה נצטרך להביא בחשבון את הסיכוי-הקרוב לכך, שיופעל נשק אטומי. מערכת המגן של נאט"ו תשתמש לבטח באמצעי-לחימה גרעיניים, היות וכוחותיה המקובלים נחותים בהרבה מאלה של המזרח. תהיה זאת אופטימיות מוטעית להניח בודאות, שבהתקפה על שביצריה לא ישתמשו בנשק אטומי, או שיימנעו מהפגזה אטומית, אם ברשותנו לא ימצא נשק אטומי עצמי. משקלה של טענה אחרונה זו הולך וגובר בויכוח.

התוקף את שביצריה לא יחוס עליה ומסיבות הומניטריות, אחרת ההתקפה לא תיערך כלל. לתוקפן יהיה תמיד הענין המכריע לשבור את התנגדותו של המגן מהר וללא סיכון ככל האפשר. את המטרה הזו ישמש בעתיד קודם כל הנשק האטומי. באמצעותו ישיג התוקפן תוצאת הרס רחבת-ממדים ביותר בזמן הקצר ביותר. על-כן יפעיל התוקף את שביצריה נשק זה מבלי לתת את דעתו על-כך, אם לרשותנו רק נשק מקובל או גם נשק אטומי. התוקפן מתחשב רק במטרה המלחמתית שהציב לעצמו.

אמנם התעמולה הסוביאטית משתמשת בטיעון שחימוש אטומי יגרום לשביצריה לסיכון-יתר. בל נראה כרציניים או כטרגיים נימוקים אלה, אשר נשמעים מצד מדינה המנצלת מזמן את הנשק הגרעיני והתרמו-גרעיני לשם סחיטה פוליטית, ושהעמידה את החימוש האטומי במרכז מאמצה הצבאי. אך נקדיש להם את תשומת לבנו הראויה כאל סימניה הראשונים של מלחמת עצבים.

בשעת הויכוח מתעלמים לעתים קרובות מכך שבעית החימוש האטומי מתיצבת בפנינו מפני שעלינו לקחת בחשבון את האפשרות שביום מן הימים נסחף למלחמה. לו היינו מניחים ששלום העולם מובטח ושאינן אף עם באירופה צריך לחשוש בפני תוקפנות כלפיו, אזי לא רק חימוש אטומי אלא הגנת המולדת בכלל היו מאבדים את תוקפם. עמנו פיקח ומפוכח די הצורך כדי לא ליפול קורבן לאשליות כאלה. הוא מחייב את הגנת המולדת מתוך הכרה ברורה בכך, כי גם שביצריה עלולה להיות מותקפת, ועל כן כושר-מגן וכוונות-להגנה מוסיפים להיות נחוצים.

ברם, ה"הן" ביחס להגנת המולדת מחייב גם "הן" לגבי יעילותו של המכשיר הצבאי. יעילות זו תהיה קיימת רק אם נתקין את עצמנו לקראת מלחמה טוטלית אשר תקיף גם את שכלול הצבא וההגנה האזרחית כאחד. אך את טוטליות המלחמה אפשר יהיה למדוד בעתיד רק לפני קנה-מידה של העידן האטומי.

כמה מבין המתוכחים על בעית השגת חימוש אטומי משלנו, מבהירים לעצמם מהם משמעותו והשפעתו של ניצול האנרגיה האטומית בשטח הצבאי? הויכוח נשלט לרוב ע"י פסיכוזה-של-פחד, הגזמות, וטענות בלתי-נכונות. חריצת-משפט, מבוססת על הרגשות, דוחקת לעתים קרובות מדי את דגלו של השיקול הענייני המתבסס על עובדות.

בעית הגנה-אטומית למדינה קטנה משת-קפת במאמר זה אשר הופיע לא מזמן כמאמר ראשי בירחון צבא-שביצריה.

מי שממשיך טענות אלו עד לסופן ההגיוני, חייב היה לדרוש בשביל צבאנו את הציוד והחימוש הפרימיטיביים ביותר; מפני שכל נשק טוב יותר יגרה את התוקפן האפשרי לשימוש באמצעי-לחימה יעיל עוד יותר. הטענה, שחימושו האטומי יקרב את סכנת ההפגזה האטומית, היא כניעה רוחנית וכמוה כויתור על הרצון — כי כוננות-המגן שלנו תהיה ענין להכרעתנו אנו.

איננו יודעים בדיוק כיצד תתנהל מלחמת העתיד. ברם, אין ספק בכך שינוצלו בה הישגי הטכניקה הצבאית החדשים. אפשר להניח שבעיקר בשלבי הפתיחה של המלחמה יהיה תפקיד מכריע לכי-נשק לטוח-ארוך בעל ראש-נפץ אטומי. במקרה של התקפה על שביצריה נצטרך גם אנו לקחת בחשבון הפגזה מטוח ארוך. אין להניח שהמלחמה תתחיל בחציית הגבול ע"י גיטות-קרקע, אלא בהפעלת טילים לטוח-ארוך וטילים מונחים טגד ארצנו. לכן יכפו עלינו את המלחמה מעבר לגבול. נימצא בתוך המלחמה עוד לפני שראינו פני חייל-אויב על אדמת שביצריה. עלינו להשלים עם צורת לוחמה חדשה זו ולהסתגל אליה, אם לא נרצה לעמוד בחוסר-מעש מול ברד-של-אש אשר יונחת עלינו מהעבר השני של הגבול.

ערכו של חימושו המקובל לא ייאבד גם בעתיד, כי עלינו לשמור את יכולתנו להשיב לאחור התקפות-קרקע. אך נגד הפגזה מטוח-ארוך לא יעזור לנו יותר חימושו הנוכחי. התשובה היעילה ביותר להפגזה מטוח ארוך היא הלחימה נגד בסיסי השילוח. על-כן עומדת שביצריה — כמו כל מדינה אחרת בעולם — בפני הצורך להשיג נשק לטוח-ארוך. אך את ההש-פעה הגדולה ביותר באיזור המטרה מקבל הנשק לטוח-ארוך רק על-ידי שימוש בראש-נפץ אטומי. הפגזות מטרות רחוקות בחומר נפץ מקובל יהיה בזבח טילים יקרים ונדירים.

הלוחמה החדשה מאלצת להשיג נשק לטוח-ארוך ומונחה, דרישה אשר ניתנת למימוש גם על-ידי מדינה קטנה. אין לטעון שתגובת הגנה אל מעבר לגבול היא בניגוד לניוטרליות או לחוק הבין-לאומי. מי שמפגיו אותנו בנשק לטוח-ארוך, פותח נגדנו במלחמה. עלינו להתיצב למלחמת-

מגן עם אותם האמצעים המבטיחים הצלחה. אנו פועלים תוך הגנה עצמית. היות והותקפנו; אך אנו נפעל כך שהתוקף ירגיש בהגנתנו כי יעילה היא. יעילות זאת דורשת נשק חדש.

אנו נתגונן בעזרת כל חימוש שהוא, ובכל עת. אסור שרצון-ההתגוננות יהיה תלוי בסוג הנשק שלרשותנו. אך השאלה המכרעת נשארת זאת: אם אנו מסוגלים ליצור מסד חומרי כזה לרצון-ההתגוננות, שסיכויו ההגנה יהיה גדול יתור מאשר היום. לא ניתן להכחיש שעל-ידי הכנסה לשימוש של נשק לטוח-ארוך ונשק אטומי היתה הגנת המולדת שלנו מתעצמת מאות מונים בעצמת-המגן שלה. האם לא רשאי החייל לצפות לכך שהעם יעמיד את כלי-הנשק היעילים האלה לרשות הצבא?

ודאי ייוצרו קשיים שונים בהשגת נשק זה. אך בטרם נבחן אם אמנם אפשר להתגבר על קשיים אלה, אין הצדקה לטענה שאין כלל באפשרותנו להשיג חימוש יעיל יותר. אפשר יהיה גם להתגבר על קשיינו הנוכחיים בבואנו לעשות את צבאנו חדיש יותר. כל עוד לא יוכיחו לנו את ההיפך, יהיה זה מחובתנו להשיג לצבאנו את הטוב שבציוד ובחימוש אשר יאפשרו לו למלא את יעודו במלחמה.

